

සංවර ජාතකය

තවද පිරිසිදු ගුණ ඇති බුදුරජානන් වහන්සේ ජේතවනාරාමයෙහි වැඩ වසන සමයෙහි පසුබට විරිය ඇති හික්ෂුකෙණෙකුන් වහන්සේ අරභයා මේ ජාතකය වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්.

සැවැත්නුවර කුලපුත්‍රයෙක් බුදුන්ගේ බණ අසා මහණව ආචාර්යවන් උපාධ්‍යායවන් පුරන්තේ උභයමාතෘකා වනපොත්කොට පිරුණාවු පශ්චස් ඇතිව කර්මස්ථාන ඉගෙන වල්හි වාසය කෙරෙමින් ආචාර්ය උපාධ්‍යයන් ගෙන් අවසරගෙන කොසොල්ලට එක් පසල් ගමකට ගොස් තමන්ගේ සාන්ත දාන්ත ගුණයෙහි පැහැද ඒ ගම උපාසකවරුන් විසින් කොටාදෙන ලද පන්සල්හි වාසය කෙරෙමින් උපස්ථාන කෙරෙමින් උපස්ථාන විද වස්වැස විදර්ශනා වඩා ඉතා ආයාසකොට වඩනා ලද විරියයෙන් තුන් කර්මස්ථාන භාවනා කොට අපහාස මාත්‍රයකුන් උපදවාගත නොහි සිතන්නාහු ඒ කාන්තයෙන් සර්වඥයන් වහන්සේ දෙසු පුද්ගලයන් සතරදෙනා අතුරෙන් මම පාළිඉගැන්වීමෙන් මෙහි දක්ෂවෙමි එසේ හෙයින් මව වල්හි වාසය කිරීමෙන් කම්කිම්ද බුදුන්ගේ රූපශ්‍රී බල බලා මිහිරිවු පණ අස අසා දවස් යවමි සිතා විරිය හැර එතනින් නික්ම අනුක්‍රමයෙන් ජේතවනාරාමයට ගොස් ආචාර්ය උපාධ්‍යයන් සන්දිඡ්ට සම්භක්තයන් විසින්ද, ආකාරණය විචාරණලදුව තමන් කර්මස්ථාන ඇර ආ නියාව කියා ඔවුන් ඇම විසින් මහණ තෝ කුමක් පිණිස කර්මස්ථාන යෙදීමෙන් පසුබටදැයි නින්දාකොට බුදුන් සමීපයට ගෙනගොස් බුදුන් විසින් මහණෙනි මේ හික්ෂුහු කුමක් පිණිස නොකමැතිකරවා ගෙනාහුදැයි කී කල්හි එපවත් අසා මහණ තෝ කුමක් පිණිස පසුබට වුවාවු විරිය ඇත්තෙහිවිදැයි මේ ශාසනයෙහි විරිය නැත්තාවු කුසිත පුද්ගලයන්ට අග්‍රඵල අරභත්වයෙක් නම් නැත පටන්ගන්නාලද විරිය ඇති මහණතෙම ධර්ම ඤාත් ඤාත් කරන්නේය. තෝ වනාහි පෙර විරිය ඇත්තෙහිය. අවවාද ඤාමායෙහි එම කාරණයෙන් බරණැස් රජ්ජුරුවන්ගේ පුතුන් සියයකට බාලමල්වන් නුවනැත්තන්ගේ අවවාදයෙහි සිට රාජ්ජයට පැමිණියෝ වේදැයි වදාරා ඒ හික්ෂුන් විසින් ආරාධිත වූ බුදුරජානන් වහන්සේ ඉකුත්වත් දක්වා වදාළසේක.

ඒ කෙසේද යත්

යටගිය දවස බරණැස් නුවර බ්‍රහ්මදත්ත නම් රජ්ජුරුකෙණෙකුන් වහන්සේ රාජ්ජය කරණ සමයෙහි ඒ රජ්ජුරුවන්ගේ පුතුන් සියයකට බාල සංවර කුමාරයෝයයි යන පුතනුකෙණෙකුන් වන්නාහුය. එකල රජ්ජුරුවෝ එකී එකී අමාත්‍යයෙකුට පාවාදී ශීල්ප උගන්වයි සම්මත කළහ. එසේ පාවාදෙන සංවර කුමාරයන්ට ආචාර්යකමට බෝධිසත්වයෝ සැලැස්වාහුය. ප්‍රාඥවූ ව්‍යාක්තවූ ඒ බෝධිසත්වයෝ ඒ රාජකුමාරයන්ට පිතෘස්ථානයෙහි සිට හින්මවන්නාවූ අවශේෂ අමාත්‍යයෝ රාජකුමාරවරුන් ගන්වා රජ්ජුරුවන් දක්නාහුය රජ්ජුරුවන් කුමාරවරුන්ට දනවී දී යවන්නාහුය එකල සංවර කුමාරයෝත් ශීල්ප ශාස්ත්‍ර ඉගෙන නිමවා බෝධිසත්වයන් අතින් විචාරන්නාහු ආචාර්යන් වහන්ස ඉදින් මාගේ පියානන් වහන්සේ මට ජන පදයක්දී යවනසේක් වී නම් කළමනා කිම්දැයි කීහ. මහබෝසතානෝ කියන්නාහු දරුව තොපි දනවගම්දෙන්ට වත්කල ඒ නොගෙන දේවයන් වහන්ස මම ඇමටම බාලයෙමි මාත් ගියකල නුඹ වහන්සේගේ ශ්‍රී පාද සෙවන සිස් වන්නේය එසේ හෙයින් මම සමීපයෙහි වෙසෙමි කියවයි කීහ. ඉක්බිති එක්දවසක් සංවරකුමාරයන් වැද එකත්පස්ව සිටිකල්හි රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු පුත තොප ශීල්ප ඉගෙන නිමියේදැයි කීහ. කුමාරයෝත් එසේය දේවයන් වහන්සැයි කීහ. එසේ වී නම් පුත තොපට ජනපදයක් ඇරගනුවයි කීහ. කුමාරයෝ කියන්නාහු දේවයන් වහන්ස ඒසේ කල්හි නුඹ වහන්සේගේ සමීපය සිස්වන්නේය. මම සමීපයෙහි වෙසෙමි කීහ. එබසට රජ්ජුරුවෝ සතුටු ව යහපතැයි පිළිගත්හ.

එදවස් පටන් රජ්ජුරුවන් සමීපයෙහි වාසය කෙරෙමින් බෝධිසත්වයන් වහන්සේ අතින් ආචාර්යන් වහන්ස තවත් මා කල මනා කිම්දැයි විචාළාහ. බෝධිසත්වයෝ කියන්නාහු රජ්ජුරුවන් අතින් පරණ උයනක් ඉල්වාගෙන එහි අටගත් මල් හා පලාඵලයෙන් නුවර වැස්සන් ඉසුරුමකුන් සිත්ගනිමින් නැවත කළමනා කිම්දැයි ගුරුන් අතින් විචාළාහ. දරුව රජ්ජුරුවන්ගේ අන්තඃපුරයටත් වැටුප් පසිඳුවයි කීහ. කුමාරයෝත් එපරිද්දෙන්ම කළාහ. නැවතත් බෝධිසත්වයන් විචාරා රජ්ජුරුවන්ගෙන් අවසරගෙන අන්තඃපුරයෙහි ඇතුන්ටද දැසි දසුන්ටද සියළු පාබල සෙනගටද නිරන්තරයෙන් වුර්ති නොවරදවා නොපිරිහෙලා පසිඳිනාහ නොයෙක් රටවල් ආවා වූ දුතයන් ආදීන්ට නවාතැන් ආදියද වෙළදුන් ආදීන්ගෙන් ගතමනා සුන්වත් ආදිය යන මේ සියල්ලම තමන්ගේ විධානයෙහිම තිබුන. මෙසේ සංවර කුමාරයෝ බෝධිසත්වයන්ගේ අවවාදයෙහි පිහිටා සියළු අන්තඃපුර ජනයාද පිටිසර වැස්සන්ද ගන්වර වැස්සන්ද ජනපද වාසින්ද නොයෙක් තැනින් ආ ආගන්තුක ජනයාද උපස්ථාන කිරීමෙන්ද සංග්‍රහ වස්තූයෙන්ද සිත්ගෙන සියල්ලවුන්ට මනාව වැඩව හැසිරෙන්නාහ. මෙසේ කල්යාමකින් මරණ මඤ්චකයෙහි සිටිකල අමාත්‍යයෝ දේවයන් වහන්ස නුඹ වහන්සේගේ ඇවෑමෙන් රාජ්ජය කොට පමුණුවමෝදැයි විචාරා රජ්ජුරුවෝ කියන්නාහු එඹා දරුවෙනි මාගේ දරුවෝ ඇමෝම අභිෂේකයට නිස්සාහ එසේ හෙයින් යම් කෙණෙක් තොපගේ සිතට ප්‍රියයෝ වී නම් තොප ඇමසින් ගෙන

වෙසෙන්නම් උන්ට රාජ්ජය පමුණුවයි කියා කාලක්‍රියා කළාහ. උන් කඵරිය කල කල්හි ආදාහන කෘත්‍යය කොට සත්වෙතිදවස් අමාත්‍යයෝ ඇම එක්ම යම්කෙණෙක් තොපගේ සිතට ප්‍රියයෝ වී නම් තොප ඇම සිත් ගෙණ වෙසෙන්නම් රාජ්ජය උන්ට දෙවයි කීහ. එසේ හෙයින් දැන් සංවරකුමාරයන් කවන මාලාවෙන් හෙබියාවූ සේසත් නන්වා අභිෂේක කළාහ. සංවර රජ්ජරුවෝ බෝධිසත්වයන්ගේ අවවාදයෙහි සිට දැනුමෙන් රාජ්ජය කළාහ. අවශේෂ කුමාරවරු තමන්ගේ පියානන් මල බවත් සංවර කුමාරයන් අභිෂේක කල බවත් අසා උභ්‍ය ඇමට බාලයෝය එසේහෙයින් උන්ට රාජ්ජය නොපැමිණෙයි ඇමට වැඩිමාළු තැනැත්තන්ට රාජ්ජය පමුණුවමහහි ඇවිත් පිටිනුවර රාජ්ජය හෝ දෙව යුද්ධ හෝ කරවයි කියා සිංහ රජ්ජරුවන්ට අසුන් යවා නුවර වටළුහ. එකල සංවර රජ්ජරුවෝ බෝධිසත්වයන්ට එපවත් කියා කළමනා කිම්දයි කීහ. බෝධිසත්වයෝ කියන්නාහු මහරජ තොපට බැයන් හා යුද්ධයෙන් කම්නැත පියානන් සන්තක වස්තුව සියක් කොටස බෙදා එකුත්සියයක් පමණ මේ කුමාරවරුන්ට තොපගේ පියානන් සන්තක සම්මත කළාහ. සංවර රජ්ජරුවෝ එපරිද්දෙන්ම කළහ.

එකල ඇමට වැඩිමාළු බැනෝ උපොසථ නම් කුමාරයෝ අවශේෂ කුමාරවරුන් තමන් සමීපයට කැඳවා එඹා මල්නි රජදරුවන් ඉක්ම පවතින්ට සමර්ථ කෙණෙක්හිම නැත මුයින් අපට බාල සිට මලනුවෝය. අපට සතුරුත්තෝවි පියානන් සන්තක වස්තුවක් එවා සටන් නොකෙරෙති කියා එවන්නාහ. අපි ඇමත් එකවිටම අභිෂේක කරන්නෝමෝ නොවමහ. එකක් හට ඒ අභිෂේක කරමිහ. එසේ හෙයින් මුන්ටම රාජ්ජය වන්නෝය. යම්හ උන්සමීපයට ගොස් දක රජ්ජරුවන්ගේ අන්තඃපුරය උන්ට පාවාදී අපි අපගේ ජනපදවලට යම්හයි කීහ. එකල ඒ කුමාරවරු ඇමදෙනම යහපතැයි නුවර දොර අරවා යතුරු නොව නුවරට වන්න. සංවර රජ්ජරුවෝද උන් ඇමට සත්කාර සම්මාන අමාත්‍යයන් ලවා ගෙණ පෙරමගට යවුහ. කුමාරවරුද මහපෙරහරින් පයින්ම රජගෙට ගොස් වැඳ සංවර රජ්ජරුවන්ට ආදර දක්වා මට්ටු අසුන්වල උන්හු සංවර රජ්ජරුවෝ නගනලද දලපුඩු සේසත් ඇති සිංහාසනමස්තකයෙහි උන්හ. උන්නාවු ඒ රජ්ජරුවන්ගේ මහත්වූ යසස්ද ශ්‍රීසොභාද විය. බැළු බැළු දිසාව කම්පාවනනේය. එකල උපෝසථ කුමාරයෝ සංවර රජ්ජරුවන්ගේ ශ්‍රී සමුර්ධිය දක අපගේ පියානන් වහන්සේ තමන් වහන්සේගේ ඇවැමෙන් සංවර කුමාරයන්ට රාජ්ජය සිතාවන අප ඇමට ජනපදදී යවා මුන්ට නුදුන්නාහු නුවනැයි සිතා සංවර රජ්ජරුවන් හා සමග කථාකරන්නාහු. මහරජ්ජරුවෙහි අපගේ පිය රජ්ජරුවෝ එකුත් සියයක් පමණ කුමාරවරුන්ට ජනපදවලින් පුජාකොට යවන්නාහු තමන්ගේ ඇවැමෙන් තෙමේ රාජ්ජයට පැමිණෙන්නේයයි දනම තොපට කුඩා වූ ජනපදයක් නුදුන්නේවන. තවද මහ රජ්ජරුවෙහි තොපි රාජ්ජය පතන්නාහු අපගේ පිය රජ්ජරුවෝ තමන් ජීවමානව ඉන්නා කලම තැකුහ. නොහොත් උන් ඇවැමෙන් අමාත්‍යයන් හා ජනපද වාසීන් හා තොපගේ නැයෝ තමන්ට වැඩ සඳහා රාජ්ජයට පැමිණිවුහ. තවද සංවර රජ්ජරුවෙහි තොපගේ කවර ශිලවුක සමාදානයකින් තොප කෙරෙහි හටගත් කවර ගුණයකින් මෙනනට රැස්වූ එකුත් සියයක් කුමාරවරුන් ආදි කොට ඇති සියළුන්ගේ තොප හික්මයෙද්ද, තොප උන්ට පැවැත්තෝද, ඒ මට කියවයි කීහ. එබස් අසා සංවර රජ්ජරුවෝ තමන් ගුණ ඇති කියන්නාහු එඹා රාජකුමාරයෙහි මම කිසි සත්වයක්හට ඔහුගේ යසස් දක මේ සම්පත් මෝහට නොවෙවයි මා සොම්නම් උනේ නැත, තවද සමීත පාපි හෙයින් ශ්‍රමණනම්වූද මහත්වූ ශිලස්කන්ධයන් එෂ්ණ ගවේෂණ කරණ හෙයින් මහණ නම්වූ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් දුටුකල පසඟ පිහිටුවා උන්ගේ පාදයන් වැඳ දන්නමුත් උන් ඇමට ධාර්මිකවූ රක්ෂාවරණ ගුප්තිය එළවමින් පුජා කරන්නාවූ මම්ම ඇමට සකස්කොට පුජා කෙරෙමින් තවද ඒ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයෝ මෙබදු ගුණ ඇති මා මෙසේවූ ගුණයක් ඇතැයි දන මෙබන්දක් කරවයි මෙබන්දක් නොකරවයි අනුශාසනා කරන්නාහ මමද මහා සෘෂිවූ ඒ ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ බස් අසා කිසිවක්ම නොකරමි මාගේ චිත්තය කුසලයෙහිම නිරතකෙරෙමි, තවද ඇත්රුවන් අසරුවන් හැනිනායක වැන් රථාවාරීවරුන් පාබලසෙනගද යන මේ සියල්ලවුන්ට නිරන්තරයෙන් දියයුතු යම්වස්තුවක් ඇත්නම් නොපිරිහෙලා දෙමි, තවද බැනන් වහන්සේ මාගේ නුවණැති මන්ත්‍රණයෙහි දක්ෂ අමාත්‍යයෝද අවශේෂ පිරිවර ජනයෝද ඇත. නුඹ වහන්සේලා ඇම ප්‍රඥාසම්පන්න පණ්ඩිතවරුන් නොලත් හෙයින් සේක. අපගේ ආචාරී නුවනැත්තෝය. උපායෙහි දක්ෂයෝය. උභ්‍ය රාජ්ජයෙහි පිහිටුවුහ. තවද බැනන් වහන්ස මා අභිසේක කළතැන් පටන් අපගේ රජ්ජරුවෝ ධාර්මිකයෝය. උන්ගේ රට සාරපෝයෙහි වැසිවස්තෝය උන්රට සමුර්ධිබල ඇත්තේය. බරණැස් නුවර ආදීවූ බොහෝ රටවලින් ආසාවූ වෙළෙඳවරුන් ඇවිත් මෙහි වසන්නාහ, එසේහෙයින් උන්ගෙන් මට ආරක්ෂා ඇත. තවද හස්තිරත්නය අස්වරත්නය මුතු මැණික් ආදිය හැර ගෙණ ඇවිත් නිරුප්පිතව වෙළෙඳමුත් කරන්නාවූ වෙළෙඳුන් බොහෝව බැනන් වහන්ස මම මෙතෙක් කාරණයෙන් ඇමට බාලවත් මාගේ බැනන් හැමට මැඩගෙණ රාජ්ජයට පැමිණියෙමි ඒ බව දනුවයි කීහ. ඉක්බිති සංවර රජ්ජරුවන්ගේ ගුණ අසා උපෝසථකුමාරයෝ කියන්නාහු මල සංවර රජ්ජරුවෙහි තොපි වනාහි එකුත්සියයක් පමණ වැඩිමාළු බැයන් ආනුභාව මැඩ ධර්මබලයෙන්ම පවතුව තෙැන්පටන් තොපිම රාජ්ජය කරව නුවනින්යෙදී වසව බන්ධුන්ටත් හිතව වසව. තවද ඒ ගුණයෙන් සමුර්ධව තෙපි අප එකුත් සියයක් ඇති ඤාති සමුහයා පිරිවරා සප්තවිධරත්නයෙන් සමන්විතවූ තව්තිසා වැසි දෙවියන් පිරිවරකොට ඇති ශක්‍රදේවෙන්ද්‍රයන් අසුරයෝ ජයගත නොහෙන්නාසේ

තොපත් එපරිද්දෙන්ම පරසතුරෝ ජයගත නොහෙන්නාහ, එසේහෙයින් තුන්සියයක් පමණ යොදුන් කසී රට දොළොස් යොදුන් බරණැස් නුවර සැපසේ රාජ්ජය කරවයි කීහ. ඉක්බිති සංවර රජ්ජරුවෝ එකුත් සියයක් පමණ තමන්ට වැඩිමාළු රජකුමරුන්ට මහත් සම්පත් දුන්හ. ඔහු ඇමදෙනක් මසක් පෝයක් රජ්ජරුවන් කෙරේ වාසය කොට මහරජ ජනපදවලින් සතුරෝ ඇත්නම් ඊට නිහඬ අප දනුම්හ නුඹ වහන්සේ රාජ්ජයකළ මැනවැයි කියා තමන්ගේ ජනපදවලටම ගියාහ. සංවර රජ්ජරුවෝද බෝධිසත්වයන්ගේ අවවාදයෙහි සිට රාජ්ජය පරිපාලනයට ආයුෂ්‍යයාගේ කෙළවර දෙවිලොව පුරමින් ගියාහ. සර්වඥයන් වහන්සේ මේ ධර්මදේශනාව ගෙනහැර දක්වා මහණ තෝ මෙසේ අවවාදකෂමායෙහි දැන් කුමක් පිණිස වීර්ය නොකරන්නෙහිදැයි වදාරා වතුස්සත්‍ය ප්‍රකාශකොට මේ සංවර ජාතකය නිමවා වදාළසේක. වතුස්සත්‍යයාගේ කෙලවර ඒ හික්ෂුතෙම සෝවාන් ඵලයෙහි පිහිටියේ. එදවස් සංවර රජ්ජරුවෝ නම් දැන් මේ මහණ වන්නේ. එසමයෙහි උපෝසථ කුමාරයෝ නම් සාරිපුත්ත ස්ථවිරයෝය. අවශේෂ අටුනුවක් කුමාරවරු නම් අසුමහා සච්චන් හා අනුරුද්ධ ස්ථවිරයෝය. එසමයෙහි රජ පිරිස නම් දැන් මේ බුදු පිරිස් වන්නාහ. එසමයෙහි සංවර කුමාරයන්ට අවවාද දුන් අමාත්‍යයෝ නම් ලොචුතුරා බුදුටු මම්ම වේදියි තමන් වහන්සේ දක්වා වදාළසේක.